Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

Arrest

nr. 352 542 van 3 september 2026
in de zaak RvV X / IV

Inzake: **X**

Gekozen woonplaats: **ten kantore van advocaat D. GEENS**
Lange Lozanastraat 24
2018 ANTWERPEN

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE IVde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse origine te zijn, op 4 april 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 26 maart 2025.

Gelet op oud artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 21 mei 2026 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 11 juni 2026.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. RYCKASEYS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN, *loco* advocaat D. GEENS.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. De verzoekende partij verklaart van Palestijnse origine te zijn en geboren te zijn in 2001.

1.2. De verzoekende partij verklaart het Rijk te zijn binnengekomen op 5 januari 2022. Op 17 mei 2022 diende de verzoekende partij haar eerste verzoek om internationale bescherming in België in. Op 25 augustus 2022 wordt de verzoekende partij gehoord op het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: CGVS). Op 6 oktober 2022 wordt haar verzoek om internationale bescherming door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: commissaris-generaal) niet-ontvankelijk verklaard daar ze reeds internationale bescherming verkreeg in Griekenland. De verzoekende partij diende beroep in tegen deze beslissing bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: Raad). Haar beroep werd door de Raad verworpen met zijn arrest van 6 juni 2023 met nummer X.

1.3. Op 26 juni 2023 dient de verzoekende partij haar tweede en huidig verzoek om internationale bescherming in België in. Op 5 september 2023 neemt de commissaris-generaal een beslissing "*niet-ontvankelijk verzoek (volgend verzoek)*". De verzoekende partij dient tegen deze beslissing een beroep

in bij de Raad. De Raad vernietigt met zijn arrest met nummer X van 23 juli 2024 de beslissing van de commissaris-generaal van 5 september 2023.

1.4. Op 4 maart 2025 wordt de verzoekende partij opnieuw gehoord op het CGVS. Op 26 maart 2025 neemt de commissaris-generaal een beslissing "*niet-ontvankelijk verzoek (volgend verzoek)*". Dit is de bestreden beslissing, die luidt als volgt:

"*A. Feitenrelaas*

U verklaart geboren te zijn op (…) 2001 in Khan Younes in de Gazastrook. U bent van Palestijnse origine en een soennitisch moslim.

U hebt uw middelbaar diploma behaald en daarna hebt u de Gazastrook verlaten vanwege de oorlog.

Op 11 december 2019 reisde u samen met uw vader, W. H. S. A. (…), via de grensovergang van Rafah naar Egypte. In Caïro namen jullie het vliegtuig naar Turkije en ongeveer 15 dagen later werden jullie naar Griekenland gesmokkeld.

Op 17 juni 2020 diende u op het Griekse eiland Chios een verzoek om internationale bescherming in. Ook uw vader diende een verzoek in. U verbleef in een vluchtelingenkamp en kreeg een maandelijkse toelage van 70 euro. U werd een keer op de openbare weg tegengehouden door de politie, die u gedurende twee uur verbaal mishandeld heeft.

Op 24 september 2020 werd u internationale bescherming in Griekenland toegekend. Na het verkrijgen van uw status kreeg u geen toelage meer en diende u het kamp te verlaten, toch bleef u nog een vijftal maanden op het eiland. U kreeg soms onderdak bij familieleden die daar eveneens een verzoek hadden ingediend en soms sliep u op straat. Uw ooms in Gaza ondersteunden u op financieel vlak zodat u eten kon kopen. Later ging u naar Athene, waar u afwisselend bij vrienden en kennissen woonde en soms op straat verbleef.

De zoektocht naar werk ging moeizaam. Ongeveer één keer per maand kon u aan de slag als schoonmaker of op een boerderij.

U leerde de Griekse taal via YouTube.

U wilde niet in Griekenland blijven omdat men daar niet van vluchtelingen houdt. De Griekse staat geeft vluchtelingen geen kans om een leven op te bouwen. De Griekse politie is racistisch en controleert mensen willekeurig op straat. U nam contact op met een vriend in België die u geld voor een vliegtuigticket heeft gestuurd. In januari 2022 vloog u met uw Griekse documenten naar Frankrijk om vervolgens naar België te reizen. Op 17 mei 2022 heeft u een eerste verzoek om internationale bescherming ingediend bij de Dienst Vreemdelingenzaken. Uw vader zou quasi onmiddellijk na het verkrijgen van internationale bescherming in Griekenland naar België zijn gekomen en hier eveneens een verzoek hebben ingediend.

Ter staving van uw eerste verzoek legde u de volgende stukken neer: een uittreksel burgerlijke stand met familiesamenstelling (kopie), identiteitskaart (kopie), geboorteakte (kopie) en kopie van een uittreksel van uw Palestijnse paspoort (het origineel werd ingehouden in Griekenland). Daarnaast toonde u op uw gsm twee geldoverschrijvingen vanuit Gaza naar u in Griekenland en foto's om de erbarmelijke situatie in het vluchtelingenkamp op Chios aan te tonen.

Op 6 oktober 2022 nam het CGVS een beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek omdat u reeds internationale bescherming geniet in Griekenland. U ging tegen deze beslissing in beroep bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) maar op 6 juni 2023 heeft de RvV uw beroep verworpen (zie arrest nummer (…)).

Op 26 juni 2023 diende u een tweede verzoek om internationale bescherming in. U verklaarde hierbij dat uw Griekse vergunning binnen een week zou vervallen en dat u uw Griekse identiteitskaart bij aankomst in België opzettelijk gebroken had. Voorts haalde u aan dat u en uw familieleden in Griekenland problemen hadden met Pakistanen. U diende een klacht in bij de politie, maar in plaats van u te helpen, hielden zij u twee dagen in hechtenis.

Ter staving van uw tweede verzoek legde u de volgende stukken neer: uw originele Palestijnse paspoort, een geheugenkaart met reisdocumenten, foto's van Griekenland, een kopie van een gerechtelijk document in het Grieks en een filmpje van een straatgevecht.

Op 5 september 2023 nam het CGVS een beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek (volgend verzoek). U ging hiertegen in beroep en op 23 juli 2024 vernietigde de RvV de beslissing van het CGVS (zie arrest nummer (…)) omdat het CGVS verder moest onderzoeken of u actueel beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning die u in staat kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, de mogelijk lange periode voor de verlenging van uw verblijfsvergunning te overbruggen en het hoofd te bieden aan de moeilijkheden waarmee u na terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale bijstand en huisvesting.

Naar aanleiding van het arrest van de RvV werd u opgeroepen voor een voorafgaandelijk onderhoud en vulde u uw initiële verklaringen in het kader van uw tweede verzoek aan: het CGVS heeft uw vader op 24 augustus 2023 erkend als vluchteling; hij is zorgbehoevend en u bent de enige die voor hem zorgt. U legde bijkomend nog medische documenten over de handicap van uw vader neer en stukken om aan te tonen dat uw moeder en broers een aanvraag tot gezinshereniging met uw vader in België hebben ingediend.

B. Motivering

Wat betreft de beoordeling in toepassing van artikel 48/9 van de Vreemdelingenwet, moet vooreerst worden opgemerkt dat het Commissariaat-generaal naar aanleiding van uw eerste verzoek om internationale bescherming géén bijzondere procedurele noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigen.

Op grond van het geheel van de gegevens die actueel in uw administratief dossier voorhanden zijn, kan worden vastgesteld dat er zich géén bijkomende elementen aandienen noch door u worden aangereikt die hier een ander licht op werpen. Bijgevolg blijft de vorige beoordeling onverkort gelden en kan er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.
Na onderzoek van alle stukken aanwezig in uw administratief dossier, dient vastgesteld te worden dat uw verzoek niet-ontvankelijk moet verklaard worden. In overeenstemming met artikel 57/6/2, § 1, eerste lid van de Vreemdelingenwet, onderzoekt de commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen in geval van een volgend verzoek bij voorrang of er nieuwe elementen of feiten aan de orde zijn, of door de verzoeker zijn voorgelegd, die de kans aanzienlijk groter maken dat de verzoeker voor erkenning als vluchteling in de zin van artikel 48/3 of voor subsidiaire bescherming in de zin van artikel 48/4 in aanmerking komt. Bij gebrek aan dergelijke elementen, verklaart de commissaris-generaal het verzoek niet-ontvankelijk.

In kader van uw eerste verzoek oordeelde het CGVS reeds dat u geen gegronde vrees koestert of geen reëel risico loopt op het lijden van ernstige schade in geval van terugkeer naar Griekenland, dat uw basisrechten als persoon die er internationale bescherming geniet, gegarandeerd zijn en dat uw levensomstandigheden niet kunnen worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. Uw beroep tegen deze beslissing werd verworpen door de RvV en deze beslissing is aldus bekleed met het gezag van gewijsde.

Wat uw aanvullende verklaringen in het kader van onderhavig verzoek betreft, met name dat 'niks in orde was in Griekenland, dat er veel problemen waren en dat alles slecht is' (Verklaring Volgend Verzoek, dd. 10.08.2023, vraag 20), dient opgemerkt dat dit algemene en blote beweringen zijn die niet kunnen beschouwd worden als nieuwe elementen aangezien de moeilijkheden die u verklaart te hebben gehad in Griekenland reeds werden besproken in het kader van uw eerste verzoek. De omstandige motivering hieromtrent staat genoegzaam te lezen in de beslissing genomen door het CGVS die werd bevestigd door de RvV. Hetzelfde geldt voor de foto's van Griekenland die u aflevert op de geheugenkaart. De levensomstandigheden werden reeds omstandig besproken in het kader van uw eerste verzoek. Deze foto's werpen geen ander licht op deze beslissing, temeer deze foto's momentopnames betreffen en geen uitsluitsel kunnen geven over waar en wanneer zij genomen zijn.

Voor wat betreft uw verklaringen dat u op het Griekse eiland Chios problemen hebt gekend met Pakistanen, dient vastgesteld dat hieraan geen geloof kan worden gehecht en wel om volgende redenen:

- *Vooreerst legt u inconsistente verklaringen af over deze problemen. Bij de Dienst Vreemdelingenzaken omschreef u de problemen als volgt: u werkte negen à tien maanden samen met vier Pakistanen in de bossen van Chios; zij betaalden u maandelijks ongeveer 100 euro of zelfs helemaal niet en daarom hebben jullie gevochten (Verklaring Volgend Verzoek, dd. 10.08.2023, vraag 20). Wanneer in het daaropvolgende voorafgaandelijk onderhoud op het CGVS wordt gepeild naar de problemen die u in Griekenland heeft gekend met Pakistanen, schetst u een totaal ander probleem: vrienden van u en uw neven hadden ruzie met Pakistaanse mannen in het opvangcentrum; een vriend van u werkte in de kantine en een van de Pakistaanse mannen had meer eten gevraagd en uw vriend wou daar niet aan tegemoet komen; uw vrienden en neven werden daarop door een grote groep Pakistanen aangevallen en u hebt het voor uw vrienden en*

neven opgenomen. Omdat het probleem dat u op het CGVS beschrijft fundamenteel afwijkt van wat u bij de DVZ heeft verklaard, wordt u gevraagd of u nog andere problemen heeft gekend met Pakistanen waarover u nog niet heeft verteld, en u antwoordt van niet. Het is pas wanneer u erop gewezen wordt dat u bij de DVZ iets anders hebt verteld, dat u stelt dat er 'werkproblemen' en 'veel incidenten' waren en dat u het probleem gewoon heeft samengevat. Het hoeft geen betoog dat deze uitleg totaal geen bevredigende uitleg is voor uw tegenstrijdige verklaringen daar de vraag zeer duidelijk en niet voor interpretatie vatbaar was (NPO, p. 4).

- *Voorts spreekt u zich tegen over de klacht die u heeft neergelegd bij de politie van Chios. Bij de DVZ verklaarde u dat u twee keer bescherming hebt gezocht voor uw problemen in Chios: u was naar de politie gegaan omdat u op het werk werd uitgebuit maar er werd geen gehoor gegeven aan uw klacht, en verder werd u een keer verkeerdelijk aangehouden omdat familieleden van u problemen hadden in Chios maar u was niet bij deze problemen betrokken (Verklaring Volgend Verzoek, dd. 10.08.2023, vraag 20). Op het CGVS daarentegen stelt u dat u omwille van de problemen met de Pakistanen naar de politie bent gegaan maar dat ze u twee of drie dagen opgesloten hebben omdat u betrokken was bij het gevecht in het opvangcentrum (NPO, p. 4). Uw verklaringen over het beroep dat u heeft gedaan op de aanwezige autoriteiten zijn niet eenduidig en u spreekt zichzelf tegen en dit schaadt uw geloofwaardigheid.*

- *Daarenboven doet het feit dat u over deze zogenaamde problemen niets heeft verteld in het kader van uw eerste verzoek, verder afbreuk aan de geloofwaardigheid van deze problemen. Van een verzoeker om internationale bescherming mag immers redelijkerwijs verwacht worden dat hij de asielinstanties van het onthaalland, bevoegd om kennis te nemen van en te oordelen over zijn aanvraag tot hulp en bescherming, van bij het begin in vertrouwen neemt door een waarheidsgetrouw relaas uiteen te zetten (zie ook UNHCR, Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, 205). Een verzoeker om internationale bescherming heeft de verplichting om van bij aanvang van de procedure zijn volle medewerking te verlenen bij het verschaffen informatie over zijn verzoek om internationale bescherming en het is aan hem om de nodige feiten en alle relevante elementen aan te brengen aan de commissaris-generaal zodat deze kan beslissen over het verzoek om internationale bescherming. De medewerkingsplicht vereist dus van verzoeker dat hij zo gedetailleerd en correct mogelijke informatie geeft over zijn relaas. Het is immers binnen het kader van deze fundamentele gegevens dat een asielrelaas op zijn intrinsieke merites kan beoordeeld worden. U probeert het feit dat u dit niet heeft vermeld in het kader van uw eerste verzoek te rechtvaardigen door te stellen dat u dacht dat het niet belangrijk zou zijn en dat u het als iets persoonlijks beschouwde, maar dit vormt geen geldige verschoningsgrond voor uw omissie (NPO, p. 3). In dit kader wenst het CGVS er nog op te wijzen dat u in het kader van uw eerste verzoek meerdere malen nadrukkelijk werd gevraagd naar alle problemen die u heeft gekend in Griekenland en dat u verschillende keren de kans heeft gekregen om alle redenen uiteen te zetten waarom u niet kon terugkeren (NPO eerste verzoek, pp. 4-5). Mocht u daadwerkelijk problemen hebben gekend met deze Pakistaanse mannen, dan mag er redelijkerwijze van uitgegaan worden dat u hierover zou hebben verteld. Dat u dit niet heeft gedaan, tast uw geloofwaardigheid verder aan.*

- *De geheugenkaart waarop een video staat van het gevecht met Pakistanen, volstaat niet om uw geloofwaardigheid te herstellen, daar deze video geen objectieve bewijswaarde heeft. Uit een video kunnen immers geenszins de precieze feitelijke omstandigheden worden afgeleid waarin deze video werd genomen. Ze bevatten voorts slechts een momentopname of kunnen eenvoudigweg zijn geënsceneerd.*

- *Daarnaast staat op de geheugenkaart een kopie van een gerechtelijk document in het Grieks, maar u kunt niet precies aangeven wat dit document inhoudt. U beweert niet meer te weten waarover het gaat (NPO, p. 4). Deze vage verklaringen ondermijnen verder de geloofwaardigheid van uw beweringen. Van een verzoeker wordt immers verwacht dat hij zich bewust is van de stukken die hij indient. Het feit dat u niet weet wat er in dit document staat, weerspiegelt een gebrek aan ernst en interesse en schaadt opnieuw uw geloofwaardigheid. Bovendien bevat de geheugenkaart slechts een kopie van dit document en heeft dit geen objectieve bewijswaarde daar de authenticiteit van dit document niet kan worden nagegaan.*

Wat betreft het hernieuwen van uw verblijfstitel in Griekenland (ADET), wijst het Commissariaat-generaal er vooreerst op dat artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980 de commissarisgeneraal slechts één enkele voorwaarde voor de toepassing van deze niet-ontvankelijkheidsgrond oplegt, namelijk dat de verzoekende partij "reeds bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie."

Het Commissariaat-generaal herinnert te dezen bovendien aan het specifiek juridisch kader waarbinnen de beoordeling van onderhavig verzoek zich situeert, met name een verzoek om internationale bescherming van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat. In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel ("GEAS") moet bijaldien worden aangenomen dat de behandeling en rechten van verzoekende partij er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ("Handvest") en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ("EVRM").

Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C 163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82].

Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

Bovendien bevestigt het Hof in deze arresten dat het ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de EU naar inhoud en reikwijdte overeenstemt met artikel 3 EVRM (Ibid., Ibrahim e.a., randnummer 89 en Jawo, randnummer 91) en moet eraan worden herinnerd dat óók artikel 3 EVRM vereist dat verzoekende partij doet blijken dat er ernstige en zwaarwichtige gronden aanwezig zijn om aan te nemen dat zij in het land waarnaar zij mag worden teruggeleid, een ernstig en reëel risico loopt om te worden blootgesteld aan foltering of mensonterende behandeling. De bescherming verleend via artikel 3 EVRM vindt immers slechts in zeer uitzonderlijke gevallen toepassing. Degene die aanvoert dat hij een dergelijk risico loopt, moet zijn beweringen staven met een begin van bewijs. Een loutere bewering of eenvoudige vrees voor onmenselijke behandeling op zich volstaat niet om een inbreuk uit te maken op voornoemd artikel.

Wat betreft de mogelijke moeilijkheden bij de afgifte of hernieuwing van een Griekse verblijfstitel (ADET) en de gevolgen hiervan, vestigt het Commissariaat-generaal de aandacht op volgende rapporten: "Country Report: Greece. Update 2023", gepubliceerd door AIDA/ECRE in juni 2024 (beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf), het "Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", gepubliceerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in juni 2022 (beschikbaar op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022) en "Beneficiaries of international protection in Greece – Access to documents and socio-economic rights", gepubliceerd door RSA/PRO ASYL in maart 2024 (beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf).

Hierbij kan vooreerst in herinnering worden gebracht dat artikel 24 van de Kwalificatierichtlijn (Richtlijn 2011/95/ EU) bepaalt dat de lidstaten zo spoedig mogelijk nadat internationale bescherming werd verleend, aan personen met de vluchtelingenstatus een verblijfstitel verstrekken die ten minste drie jaar geldig is en kan worden verlengd, tenzij dwingende redenen van nationale veiligheid of openbare orde zich daartegen verzetten alsook aan personen met de subsidiaire beschermingsstatus een verlengbare verblijfstitel verstrekken die ten minste één jaar geldig is en ten minste twee jaar in geval van verlenging, tenzij dwingende redenen van nationale veiligheid of openbare orde zich daartegen verzetten.

Het Commissariaat-generaal betwist niet dat de landenrapporten die betrekking hebben op de globale situatie en levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland sedert enkele jaren een gelijkaardig problematisch en precair beeld beschrijven, dat mede ingegeven wordt door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en waarbij statushouders in Griekenland zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve hindernissen of complicaties die de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne) bemoeilijken.

Uit deze informatie blijkt bijvoorbeeld dat dat begunstigden van internationale bescherming bepaalde persoonlijke documenten en gegevens benodigen om in Griekenland toegang te verkrijgen tot de daar aanwezige voorzieningen, terwijl het mogelijk is dat zij hierover nooit beschikt hebben (bijvoorbeeld omdat zij Griekenland reeds verlaten hebben vóór de afgifte ervan) of niet langer beschikken (bijvoorbeeld omdat zij zich er intussen doelbewust van hebben ontdaan, of omdat de geldigheid ervan inmiddels verlopen is). Meer bepaald gaat het om een verblijfsvergunning (ADET) die wordt afgeleverd op basis van de verleende internationale beschermingsstatus (met een geldigheid van 3 jaar en hernieuwbaar voor de vluchtelingenstatus versus 1 jaar en hernieuwbaar voor de subsidiaire beschermingsstatus), een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Met betrekking tot deze elementen kan verder worden vastgesteld dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd kunnen worden met praktische moeilijkheden op het vlak van de afgifte of vernieuwing van hun ADET, evenals wat betreft het verkrijgen van een AFM of AMKA, en dat deze situatie nog gecompliceerder kan zijn voor terugkerende statushouders. Bovendien kan uit de landeninformatie worden afgeleid dat voorgaande

hindernissen gevolgen met zich mee kunnen brengen op het vlak van de toegang van begunstigden tot voorzieningen in Griekenland en dus hun mogelijkheden om in hun levensonderhoud en basisbehoeften te voorzien. Het bezit van een geldige ADET is immers een voorwaarde voor het bekomen van het AMKA en sociale bijstand, terwijl het bezit van een AFM een voorwaarde vormt voor het openen van een bankrekening, het huren van een woning of verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om toegang de krijgen tot (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt.

Het Commissariaat-generaal acht het belangrijk om hierbij steeds voor ogen te houden dat de rapporten die voorhanden zijn veelal een kwalitatieve beschrijving geven van bepaalde situaties of problemen die zich kunnen aandienen, maar dat het tot op heden aan exact en kwantitatief cijfermateriaal ontbreekt en slechts indicatief kan worden vastgesteld hoe groot de groep Griekse statushouders is die problemen ervaart om de rechten die aan de internationale beschermingsstatus verbonden zijn te vertalen in een praktische toegang tot de nodige documenten en voorzieningen. De rapporten tonen naar mening van de commissaris-generaal alleszins niet aan dat elke (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland hierdoor getroffen zou worden.

Hoewel deze rapporten een problematische situatie schetsen die extra voorzichtigheid vereist, tonen zij niet aan dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en naar Griekenland terugkeren, systematisch zouden worden geconfronteerd met onredelijke vertragingen bij de afgifte of hernieuwing van hun ADET. Uit deze informatie blijkt evenmin dat het voor een dergelijke persoon onmogelijk zou zijn om zijn ADET te bekomen of verlengen, op voorwaarde dat bepaalde stappen worden ondernomen.

De commissaris-generaal wijst er vervolgens op dat het Hof van Justitie heeft geoordeeld dat enkel uitzonderlijke omstandigheden zich verzetten tegen een niet-ontvankelijkheidsbeslissing in hoofde van een persoon die reeds internationale bescherming in een andere EU-lidstaat geniet. Volgens het Hof is "deze bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid enkel bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid." Nog volgens het Hof wordt die drempel "dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling." Ook de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat er géén bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen genieten die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden, zonder dat zij evenwel anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, kan volgens het oordeel van het Hof alleen dan leiden tot de vaststelling dat de verzoeker er wordt blootgesteld aan een reëel risico op een onmenselijke of vernederende behandeling, wanneer die omstandigheid tot gevolg heeft dat die verzoeker vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie. Bovendien kan op grond van het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuwe verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds internationale bescherming heeft verleend, niet worden geconcludeerd dat de betrokken persoon bij overdracht aan die lidstaat, zal worden blootgesteld aan een reëel gevaar voor zulk een behandeling, alsnog het Hof [HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., punten 84-85, 90-94 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, punten 81-82, 92-97].

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat veel personen die in Griekenland internationale bescherming genieten en naar Griekenland terugkeren, in afwachting van de afgifte of verlenging van hun ADET minder sociale rechten zullen genieten (zoals hierboven is opgemerkt) en, afhankelijk van het geval, geconfronteerd kunnen worden met onzekere en precaire situaties terwijl zij wachten op het verkrijgen van hun ADET. Dezelfde informatie toont echter niet aan dat een persoon die in Griekenland internationale bescherming geniet en ernaar terugkeert noodzakelijkerwijze geconfronteerd zal worden met een situatie die de door het Hof van Justitie vastgestelde uitzonderlijke drempel van ernst bereikt, zoals hierboven beschreven, en die gekenmerkt wordt door de onmogelijkheid om in zijn meest elementaire behoeften op het vlak van huisvesting, voeding en hygiëne te voorzien.

Het Commissariaat-generaal onderstreept bovendien dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland, in afwachting van de afgifte of hernieuwing van de verblijfstitel, en zodoende zonder sociale zekerheidsnummer (AMKA), géén toegang tot kosteloze gezondheidszorgen ontzegd zal worden, op voorwaarde dat deze zich tot een openbaar ziekenhuis of medisch centrum wendt (zie: UNHCR Greece,

Living In Greece – Access To Healthcare, en beschikbaar op https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare/; Country Report: Greece. Update 2023, op. cit.).

Het Commissariaat-generaal is bijgevolg van oordeel dat het risico om in een toestand terecht te komen die in strijd is met artikel 3 EVRM in wezen afhangt van de middelen, autonomie en zelfredzaamheid van de betrokkene om zelf diens rechten uit te oefenen en in diens levensonderhoud te (kunnen) voorzien.

Hoewel de algemene rapporten met betrekking tot de situatie en levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland volgens het Commissariaat-generaal niet volstaan om a priori te besluiten dat er in hoofde van elke (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming aldaar sprake zou zijn van een reëel risico op een schending van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens of artikel 4 Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie wegens systematische of structurele gebreken, meent de commissaris dat deze niettemin een precaire situatie schetsen waardoor voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van statushouders in Griekenland, evenals dat in dit verband rekening gehouden moet worden met "alle gegevens van de zaak." Bovendien is het volgens het Commissariaat-generaal mogelijk dat de persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie [HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., punten 89 en 93 en HvJ 16 juli 2020, C- 517/17, ECLI:EU:C:2020:579, Addis, punt 52).

Bijgevolg zijn uw individuele situatie – in het bijzonder ingeval van een bijzondere kwetsbaarheid – en uw persoonlijke ervaringen in Griekenland van essentieel belang bij de beoordeling van uw verzoek, waarbij het aan u toekomt om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat u zich kan beroepen op de internationale beschermingsstatus die u in Griekenland werd verleend en dat de rechten die daaruit voortvloeien zodanig zijn dat hij niet terechtkomt in een staat van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

Het Commissariaat-generaal is echter van oordeel dat u er in casu niet in geslaagd bent om genoegzaam aan te tonen dat er in uw hoofde sprake zou zijn van "buitengewone omstandigheden die specifiek uzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat u bij terugzending naar de lidstaat die u reeds internationale bescherming heeft toegekend, vanwege uw bijzondere kwetsbaarheid, buiten uw wil en persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie."

Het Commissariaat-generaal wenst er vooreerst nadrukkelijk op te wijzen dat in het kader van uw eerste verzoek reeds werd geoordeeld dat u geen gegronde vrees koestert of geen reëel risico loopt op het lijden van ernstige schade in geval van terugkeer naar Griekenland, dat uw basisrechten als persoon die er internationale bescherming geniet, gegarandeerd zijn en dat uw levensomstandigheden niet kunnen worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. Uw beroep tegen deze beslissing werd verworpen door de RvV en deze beslissing is aldus bekleed met het gezag van gewijsde.

Het CGVS wenst voorts te benadrukken dat u nog meer dan een jaar in Griekenland hebt gewoond nadat u internationale bescherming was toegekend en dat u toen reeds blijk gaf van de nodige zelfredzaamheid waardoor u toen niet in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie bent beland. Zo verklaarde u in het kader van uw eerste verzoek dat u af en toe hebt gewerkt in Griekenland en dat u zich hebt gericht tot liefdadigheidsorganisaties en het Rode Kruis (NPO eerste verzoek, pp. 4-5). In het kader van uw tweede verzoek legt u uit dat u vrienden en kennissen had bij wie u af en toe gratis kon overnachten, en dat u via uw netwerk in Athene een gemeenschapswoning had gevonden waar u anderhalve maand een bed hebt gehuurd. U stelt weliswaar dat uw contacten intussen niet meer in Griekenland zijn, doch is dit een niet-onderbouwde bewering (NPO, pp. 5-6). Los van het gegeven dat het best mogelijk is dat u daar actueel geen contacten meer heeft, dient vastgesteld dat u een gezonde jongeman bent die geen specifieke kwetsbaarheden vertoont. U had tandproblemen in België maar deze zijn intussen opgelost. U haalt geen andere medische kwetsbaarheden aan (NPO, p. 2). Het CGVS mag er dan ook redelijkerwijze van uitgaan dat u bij een terugkeer naar Griekenland niet verhinderd bent om zich opnieuw te richten tot bepaalde organisaties of een netwerk zou kunnen uitbouwen. Het CGVS ziet niet in waarom u bij een terugkeer niet opnieuw tijdelijke jobs en onderdak zou kunnen vinden om de periode voor de verlenging van uw verblijfsvergunning te overbruggen, temeer u in het kader van uw eerste verzoek had aangegeven dat u de Griekse taal hebt geleerd via YouTube en goed kan begrijpen wat er gezegd wordt (NPO eerste verzoek, p. 5).

In het licht van het voorgaande, en ondanks de verhoogde waakzaamheid en voorzichtigheid die aan de dag gelegd moet worden bij de beoordeling van uw verzoek, dient te worden vastgesteld dat u niet aantoont dat u in geval van terugkeer niet in staat zal zijn om de nodige stappen te ondernemen voor de hernieuwing van uw ADET, noch dat u in afwachting van de hernieuwing van deze ADET noodzakelijkerwijze in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zult terechtkomen.

Het Commissariaat-generaal benadrukt dat van een begunstigde van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat verwacht wordt dat deze de nodige ernstige stappen onderneemt om er zijn rechten uit te oefenen en leven op duurzame wijze uit te bouwen, evenals om er oplossingen te zoeken voor eventuele problemen of moeilijkheden waarmee hij in die lidstaat zou worden geconfronteerd, net zoals dit in een andere lidstaat zoals België het geval zou zijn, zowel op het vlak van diens documenten als op het vlak van diens levensonderhoud. Bovendien moet worden benadrukt dat bepaalde procedures, voorwaarden en daaraan verbonden gevolgen zoals wachttijden, te leveren inspanningen,… waarmee een begunstigde in Griekenland geconfronteerd kan worden op administratiefrechtelijk vlak of op het vlak van diens toegang tot bepaalde voorzieningen eigen zijn aan de processen en werking van structuren in elke lidstaat, en dat dit in het bijzonder het geval zal zijn wanneer de betrokkene een en ander zelf in de hand werkt (en bemoeilijkt) door zich te verplaatsen doorheen en tussen diverse lidstaten of wanneer deze zelfs doelbewust essentiële stukken zou achterhouden of vernietigen en zodoende a fortiori niet zou tegemoet komen aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid daar niet wordt aangetoond dat een en ander verband zou houden met een situatie "buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om."

Bovendien blijkt uit de landeninformatie dat de procedures voor de afgifte of verlenging van de ADET vanuit het buitenland kunnen worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (hoewel het afhalen van de ADET zelf ter plaatse moet gebeuren). Zo wordt volgens het laatste AIDA-rapport " the application for renewal, together with a digital photo of the beneficiary, is submitted via email to the Asylum Service and the latter's decision is notified to the applicant also via email" (vrije vertaling: "de aanvraag tot verlenging wordt, tesamen met een digitale foto van de begunstigde, via e-mail ingediend bij de Asieldienst en het besluit van deze laatste wordt via e-mail aan de aanvrager meegedeeld") (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, op. cit., p. 244). Uit de landeninformatie blijkt ook dat de mogelijkheid om sinds november 2021 een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen door een aantal Ngo's als een positieve ontwikkeling is verwelkomd (Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland, Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, op. cit., p. 14).

Het Commissariaat-generaal stelt vast dat u niet hebt aangetoond dat u stappen hebt ondernomen om een verlenging van uw verblijfsvergunning in Griekenland te verkrijgen noch dat u derhalve geconfronteerd werd met een weigering of een onredelijke vertraging vanwege de Griekse autoriteiten (NPO, p. 3).

Bijgevolg moet worden vastgesteld dat u niet hebt aangetoond dat de bescherming van Griekenland ondoeltreffend is, noch dat de procedure voor het bekomen van een (geldige) ADET u bij terugkeer noodzakelijkerwijs zou blootstellen aan een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie.
Ten slotte wijst het Commissariaat-generaal erop dat het CGVS reeds in de omstandig gemotiveerde beslissing in het kader van uw eerste verzoek heeft geconcludeerd dat gedurende uw verblijf als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland duidelijk niet geconfronteerd werd met een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie. Bijgevolg moet worden vastgesteld dat u niet gedwongen werd om te vertrekken, maar dat dit integendeel het resultaat is van uw eigen wil en uw persoonlijke keuze.

Zij eraan herinnerd dat het Europees Hof van Justitie, zoals hoger aangegeven in de relevante rechtspraak, duidelijk oordeelde dat "deze bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid enkel bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid." Uit deze Europese jurisprudentie blijkt zodoende duidelijk dat enkel situaties van zeer verregaande materiële deprivatie die niet het gevolg zijn van de eigen wil en persoonlijke keuzes van de verzoeker zich kunnen verzetten tegen een niet-ontvankelijkheidsbeslissing op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° Vreemdelingenwet. Zulk een standpunt werd overigens ook reeds meermaals bevestigd door uw Raad (in deze zin, zie bijvoorbeeld: RvV 8 april 2022, nr. 271 058, RvV 11 februari 2022, nr. 268 167, RvV 12 mei 2021, nr. 254 471, RvV 25 maart 2021, nr. 251 679).

Aangezien het gebrek aan een (geldige) Griekse verblijfsvergunning en de stappen die u hieromtrent desgevallend dient te ondernemen in casu het logische gevolg is van uw persoonlijke beslissing om Griekenland te verlaten zonder dat u evenwel op overtuigende, individuele wijze aantoont dat u ten overstaan

van Griekenland een schending van artikel 3 EVRM of artikel 4 Handvest kan doen gelden, kunnen de eventuele moeilijkheden waarmee u in geval van terugkeer naar Griekenland kan worden geconfronteerd, niet worden beschouwd als "buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om" en kunnen zij zich derhalve niet verzetten tegen een niet-ontvankelijkheidsbeslissing in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet, zoals uitgelegd door het HvJ-EU. Een andere uitlegging zou duidelijk in strijd zijn met de beginselen van de rechtspraak van het HvJ-EU inzake verzoeken om internationale bescherming die worden ingediend door personen die reeds internationale bescherming in een andere lidstaat van de Europese Unie genieten.

Het feit dat uw vader in België zorgbehoevend is en niet zelfstandig kan wonen, en dat u de enige bent die voor hem zorgt, is geen argument waarom u niet zou kunnen terugkeren naar Griekenland, waar u internationale bescherming geniet (NPO, p. 3). Als u in België wenst te blijven omdat u voor uw vader moet zorgen, dan dient u zich hiervoor te wenden tot de geijkte procedures.

Wat betreft uw verklaringen dat uw problemen in Gaza nog steeds actueel zijn, het feit dat u uw originele Palestijnse paspoort neerlegt en dat uw moeder en broers een procedure voor gezinshereniging met uw vader hebben opgestart, dient opgemerkt dat u reeds een internationale beschermingsstatus geniet in Griekenland en uw problemen in Gaza niet beoordeeld worden (Verklaring Volgend Verzoek, dd. 10.08.2023, vraag 20).

Wat betreft de reisdocumenten die op de geheugenkaart staan, dient opgemerkt dat hieruit enkel kan worden afgeleid dat u een Flixbusticket van Antwerpen naar Amsterdam en een vliegtuigticket van Amsterdam naar Caïro heeft geboekt, en een negatieve Covidtest heeft afgelegd, niets meer en niets minder. Dit zijn elementen die hier niet worden betwist.

Gelet op voorgaande, brengt u geen nieuwe elementen of feiten aan die de kans aanzienlijk groter maken dat u voor erkenning als vluchteling in de zin van artikel 48/3 of voor subsidiaire bescherming in de zin van artikel 48/4 in aanmerking komt. Evenmin beschikt het CGVS over dergelijke elementen.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk in de zin van artikel 57/6/2, § 1 van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig uw aandacht op het feit dat tegen deze beslissing een schorsend beroep kan worden ingediend overeenkomstig artikel 39/70, 1e lid van de Vreemdelingenwet.

Dit beroep dient te worden ingediend binnen een termijn van 10 dagen na de kennisgeving van de beslissing.

Indien u zich echter op het ogenblik van uw aanvraag in een situatie van vasthouding of detentie bevond of ter beschikking was gesteld van de regering dient het beroep ingediend te worden binnen een termijn van 5 dagen na de kennisgeving van de beslissing (artikel 39/57, § 1, 2e lid, 3° van de Vreemdelingenwet samen gelezen met artikel 74/8 of 74/9 van dezelfde wet).

Ik breng de minister en haar gemachtigde ervan op de hoogte dat er, in het licht van de voorgaande vaststellingen en rekening houdend met alle relevante feiten in verband met de verzoeken om internationale bescherming van betrokkene en met het volledig administratief dossier, geen element bestaat waaruit kan blijken dat een verwijdering of terugdrijving van betrokkene naar voornoemde Europese lidstaat (supra) waar hij/zij internationale bescherming heeft gekregen, het non-refoulementbeginsel in het licht van de artikelen 48/3 en 48/4 van de vreemdelingenwet schendt. Er bestaan daarentegen elementen waaruit blijkt dat een verwijdering of terugdrijving naar zijn land van nationaliteit of van gewoonlijk verblijf (zie supra) het non-refoulementbeginsel zou kunnen schenden in het licht van de artikelen 48/3 en 48/4 van de vreemdelingenwet."

2. Het verzoekschrift

2.1. In een enig middel voert de verzoekende partij de schending aan van de artikelen 3 en 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM), artikel 4 van het Handvest van de Europese Unie (hierna: Handvest), de oude artikelen 48 tot en met 48/6 en 57/6/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: Vreemdelingenwet), artikel 1 van het Verdrag betreffende de status van de Vluchtelingen van 28 juli 1951 (hierna: Vluchtelingenverdrag), het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, de materiële motiveringsplicht en artikel 3 van de wet inzake de formele motivering van bestuurshandelingen.

2.2. De verzoekende partij voert vooreerst aan dat de mogelijkheid om in het kader van een volgend verzoek overeenkomstig oud artikel 57/5*ter*, § 2 van de Vreemdelingenwet geen nieuw persoonlijk onderhoud te organiseren een discretionaire bevoegdheid van het CGVS betreft en dat het CGVS bijgevolg had moeten motiveren waarom er toepassing gemaakt werd van voormelde bepaling. Door dit niet te doen, heeft het CGVS volgens de verzoekende partij de formele motiveringsplicht geschonden.

Volgens de verzoekende partij werd er voorts onterecht toepassing gemaakt van oud artikel 57/6/2, § 1 van de Vreemdelingenwet. Zij betwist dat de bestreden beslissing rechtsgeldig werd genomen.

De verzoekende partij wijst erop dat in de bestreden beslissing door het CGVS wordt gesteld dat de door haar aangehaalde elementen niet zouden volstaan om de kans aanzienlijk groter te maken dat zij voor erkenning als vluchteling in de zin van oud artikel 48/3 of voor subsidiaire bescherming in de zin van oud artikel 48/4 in aanmerking komt. Het CGVS baseert zich hiervoor op de internationale bescherming die zij heeft verkregen in Griekenland, terwijl volgens de verzoekende partij niet blijkt dat op zorgvuldige wijze werd vastgesteld dat zij actueel beschikt over een statuut en bijhorend verblijfsrecht in Griekenland.

De verzoekende partij merkt op dat het beschermingsverzoek maar onontvankelijk kan verklaard worden indien werkelijk vaststaat dat zij internationale bescherming verkrijgt in een andere EU-lidstaat zoals Griekenland. De bewijslast met betrekking tot de verleende internationale beschermingsstatus berust in beginsel bij de commissaris-generaal stelt de verzoekende partij. Zij wijst erop dat in de bestreden beslissing door de commissaris-generaal nergens wordt verwezen naar een stuk waaruit zou blijken dat zij actueel internationale bescherming geniet in Griekenland, waardoor bezwaarlijk kan worden gesteld dat actueel of op het moment van het nemen van de bestreden beslissing zou blijken dat zij nog steeds over internationale bescherming zou beschikken in Griekenland. Voorts wijst de verzoekende partij erop dat zij enkel erkende dat zij tijdens haar verblijf in Griekenland kon beschikken over een verblijfsstatuut en dat niet kan worden gesteld dat zij de actualiteit van de bescherming die zij voorheen in Griekenland gekregen heeft niet zou betwisten. Zij benadrukt dat haar bovendien reeds op 24 september 2020 internationale bescherming werd toegekend. De verzoekende partij meent dat het onderzoek van de commissaris-generaal bijgevolg niet afdoende is en stelt dat zelfs indien zou aangenomen worden dat het wel afdoende is, er minstens indicaties bestaan waaruit blijkt dat de actualiteit van zowel de internationale beschermingsstatus als de daaraan gekoppelde verblijfstitel ter discussie staan. Zij verliet Griekenland in januari 2022 en is er sindsdien niet meer woonachtig en heeft er dus geen domicilie meer. Verder betoogt de verzoekende partij dat de verkregen bescherming kan worden ingetrokken of beëindigd door de Griekse autoriteiten en verwijst zij daarbij naar de artikelen 11, 14, 16 en 19 van richtlijn 2011/95/EU die ook zijn voorzien in de Griekse wetgeving. Zij meent dat de bestreden beslissing moet worden vernietigd zodat de nodige informatie kan worden opgevraagd bij de Griekse autoriteiten.

De verzoekende partij geeft verder een algemene, theoretische uiteenzetting aangaande de toepassing van oud artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet en de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (Hierna: Hof van Justitie) inzake de interpretatie van artikel 33, § 2, a) van richtlijn 2013/32/EU en argumenteert vervolgens dat zij geen bescherming tegen refoulement geniet in Griekenland en aan een onmenselijke en vernederende behandeling dreigt te worden onderworpen omwille van het gebrek aan huisvesting, werkgelegenheid, onderwijs, ondersteuning en medische bijstand in Griekenland in haar specifieke situatie. Zij verwijst hiervoor naar de verklaringen die zij heeft afgelegd, waaronder in verband met haar medische problematiek en naar de ondersteunende documenten die zij heeft overgemaakt. Zij verliet Griekenland sinds januari 2022 en heeft sindsdien geen band of huisvesting meer in Griekenland. Derhalve kan volgens haar niet worden verwacht dat zij actueel kan terugkeren naar Griekenland, te meer omdat zij er geen enkel aanknopingspunt meer heeft. Zij geeft aan dat zij, in tegenstelling hiermee, haar band met België benadrukte, op een privéadres woont en ondertussen bijna drie jaar in België verblijft, wat wijst op haar intentie en haar opgebouwde band met België en wat in contrast staat met de grote moeilijkheden die zij kende in Griekenland waar zij geen werk of huisvesting kon vinden, waardoor zij, in tegenstelling tot in België, geen duurzaam verblijf kon opbouwen. Zij benadrukt daarnaast dat zij in België zorgt voor haar zorgbehoevende vader. Zij verwijst hiervoor naar de verklaringen die zij hierover heeft afgelegd. Voorts wijst zij erop dat haar sociaal en familiaal netwerk zich in België bevindt en zij geen band heeft met Griekenland. Er zijn volgens haar geen indicaties dat zij beroep zou kunnen doen op een netwerk in Griekenland, dan wel dat zij door middel van haar netwerk op afdoende wijze gesteund zou kunnen worden vanuit een ander land (zoals België) indien zij in Griekenland zou verblijven.

Verder stelt de verzoekende partij dat haar situatie nog wordt bemoeilijkt door de grote administratieve problemen die zij zal kennen nu zij niet in het bezit is van een geldig Grieks verblijfsdocument. Zij verwijst wat de problemen in Griekenland betreft naar het *"Country Report: Greece. Update 2022"* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023; het *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"* van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken van juni 2022 en het rapport *"Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2023. De verzoekende

partij betoogt dat uit deze rapporten duidelijk blijkt dat de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland de laatste jaren steeds moeilijker is geworden op vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidsdiensten. Zij stelt dat statushouders belangrijke obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot officiële documenten en zeker wanneer zij terugkeren geconfronteerd worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange periode te kunnen doen gelden, waardoor het voor hen moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn.

Zij benadrukt het belang van het beschikken over een Griekse verblijfsvergunning (ADET), wat een voorwaarde is om een Grieks Fiscaal registratienummer (AFM) te krijgen, wat op zijn beurt nodig is om onder andere een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) te krijgen. Het beschikken over een AMKA is dan weer een voorwaarde om toegang te krijgen tot gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. De verzoekende partij zet vervolgens uiteen dat het afleveren van een ADET verschillende maanden in beslag kan nemen en dat meerdere bronnen aangeven dat de situatie van statushouders in Griekenland nog precairder is dan deze van verzoekers om internationale bescherming en dat huisvestingsmogelijkheden voor statushouders zeer beperkt zijn waardoor ze risico lopen dakloos te worden (Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, p. 32).

De verzoekende partij benadrukt dat uit de verstrekte informatie blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigden van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk is en enkele maanden of zelfs meer dan een jaar kan duren. Begunstigden die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de afgifte of verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als begunstigden. Bovendien lopen personen met een internationale beschermingsstatus na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden (*"Country Report: Greece. Update 2022"* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 222-225). Zij zet verder uiteen dat als de ADET vervalt, ook de AFM automatisch wordt gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid. De verzoekende partij herhaalt dat het al dan niet beschikken over een geldige ADET dus een belangrijke factor is voor de beoordeling van het risico voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland om dakloos te worden of om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen en dat dit ook geldt voor begunstigden die terugkeren uit een EU-lidstaat.

De verzoekende partij besluit dat het onderzoek van de commissaris-generaal onzorgvuldig is gevoerd aangezien er niet blijkt dat er effectieve mogelijkheden zouden zijn voor haar om een menswaardig leven op te bouwen in Griekenland en zij buiten haar wil en persoonlijke keuzes om zal terechtkomen in een toestand van achterstelling die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het Handvest. Zij benadrukt dat, gelet op de situatie in Griekenland zoals uiteengezet door haar in haar verzoekschrift, niet kan blijken welke mogelijkheden zij zou hebben om haar verblijfsvergunning te laten verlengen, hoewel door de commissaris-generaal wordt gesteld dat zij heeft nagelaten om de nodige stappen hiertoe te zetten. Het gegeven dat zij geen stappen ondernam om haar verblijfsvergunning te verlengen is volgens haar dan ook niet haar persoonlijke keuze. Zij wijst erop dat er voldoende is aangetoond dat in haar individuele geval er sprake is van een risico op een schending van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest en dat de toegekende bescherming in Griekenland niet effectief is. De voorwaarden voor de toepassing van oud artikel 57/6/2, § 1, eerste lid van de Vreemdelingenwet zijn daarom naar haar oordeel niet vervuld. Zij meent dat er nieuwe elementen of feiten aan de orde zijn, of door haar zijn voorgelegd die de kans aanzienlijk groter maken dat zij voor erkenning als vluchteling of voor subsidiaire bescherming in aanmerking komt. Zij vraagt dat er aanvullend onderzoek wordt gevoerd naar de door haar aangehaalde elementen.

2.3. De verzoekende partij vraagt in hoofdorde de bestreden beslissing te schorsen en te vernietigen zodat aanvullende onderzoeksmaatregelen kunnen bevolen worden en in subsidiaire orde haar te erkennen als vluchteling dan wel de subsidiaire bescherming toe te kennen.

2.4. De verzoekende partij voegt de bestreden beslissing en het bewijs juridische bijstand toe aan het verzoekschrift.

3. De aanvullende nota's

3.1. De commissaris-generaal legt op 9 juni 2026 een aanvullende nota neer waarbij in toepassing van oud artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet volgende nieuwe elementen ter kennis worden gebracht:
- "*COI Focus. GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail*", gepubliceerd door Cedoca op 13 februari 2026 (internetlink);

- "*COI Focus. GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", gepubliceerd door Cedoca op 31 maart 2026 (internetlink);
- *"COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*", gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025 (internetlink);
- "*Country Report: Greece. Update 2024*", gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 (internetlink);
- Pressemitteilung nr. 30/2025 van 16.04.2025, Bundesverwaltungsgericht, beschikbaar op https://www.bverwg.de/de/pm/2025/30 en Jugement BVerwG 1 C 18.24, Bundesverwaltungsgericht, van 16.04.2025, beschikbaar op https://www.bverwg.de/de/160425U1C18.24.0;
- Pressemitteilung, Verwaltungsgerichtshof Kassel, van 2.09.2024, beschikbaar op https://verwaltungsgerichtsbarkeit.hessen.de/presse/regelmaessig-kein-erneutes-asylverfahren-in-deutschland-nachschutzgewaehrung-in-griechenland;
- Bundesverfassungsgericht, beslissing van 1 april 2025 – 2BvR 1425/24 beschikbaar op https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2025/04/rk20250401_2bvr142524.html?nn=68112, samenvatting beschikbaar op https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/2025/bvg25-035.html?nn=68112;
- Bundesverwaltungsgericht, arrest D-2590/2025, van 11 september 2025, beschikbaar op: https://www.bvger.ch/media-releases/370101ae-aee1-4906-af90-e64e187487bb/en/d-2590-2025_web.pdf.

3.2. De verzoekende partij legt op 10 juni 2026 een aanvullende nota neer waarbij in toepassing van oud artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet volgende nieuwe elementen worden bijgebracht door middel van een internetlink:
- Samenvatting op de website van de Raad over de arresten met nrs. 341 503, 341 504 en 341 505 van 20 februari 2026, uitgesproken in Verenigde Kamers;
- AIDA-verslag van september 2025 (met repliek van Griekenland);
- RSA, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", 7 april 2025;
- RSA, "*No Support for refugees returned to Greece*", 20 maart 2025;
- RSA, "*Recognised refugees statistics in Greece: first half of 2025*", 30 september 2025;
- RSA, "*Recognised refugee statistics in Greece in 2025*", 23 maart 2026 en
- RSA, "*Recognised refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", april 2026.

De volgende documenten worden aan de aanvullende nota toegevoegd en in de aanvullende nota toegelicht:

1. Brief gestuurd naar confrater L. door de RSA – Me M. M., Advocaat en Legal and Advocacy Officer binnen de Refugee Support Aegean (RSA), dd. 16.01.2026;
2. Brief van Europese Commissie, Ares (2023)8268343, 04.12.2023 met bijlagen (annex 1 en annex 2);
3. Verklaring werkgever.

In de aanvullende nota wordt de "*nieuwe*" nota van de commissaris-generaal van 16 januari 2026 bekritiseerd en wordt daarnaast ook landeninformatie bijgebracht over de situatie in Palestina.

4. Beoordeling

4.1. Verzoekende partij dient beroep in tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal), getiteld "*niet-ontvankelijk verzoek (volgend verzoek)*", waarbij haar huidig volgend (tweede) verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk wordt verklaard in de zin van oud artikel 57/6/2, §1, eerste lid van de Vreemdelingenwet.

Artikel 57/6/2, § 1, eerste lid, van de Vreemdelingenwet luidt heden als volgt:

"Na ontvangst van het volgend verzoek dat door de minister of diens gemachtigde werd overgezonden, onderzoekt de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen bij voorrang of er nieuwe elementen of feiten aan de orde zijn, of door de verzoeker zijn voorgelegd, die de kans aanzienlijk groter maken dat de verzoeker in aanmerking komt voor erkenning als persoon die internationale bescherming geniet overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1347. Bij gebrek aan dergelijke elementen of feiten verklaart de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen het verzoek niet-ontvankelijk. In het andere geval, of indien de verzoeker voorheen enkel het voorwerp heeft uitgemaakt van een beslissing tot beëindiging bij toepassing van artikel 57/6/5, § 1, 1°, 2°, 3°, 4° of 5° verklaart de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen het verzoek ontvankelijk."

Inzake beroepen tegen de beslissingen van het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: het CGVS) beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een

onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, Parl.St. Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

4.2. Onderzoek van de nieuwe elementen

4.2.1. Het eerste verzoek om internationale bescherming van de verzoekende partij in België werd door het CGVS op 6 oktober 2022 niet-ontvankelijk verklaard omdat de verzoekende partij een internationale beschermingsstatus in een andere EU-lidstaat, met name Griekenland, heeft gekregen en haar basisrechten als persoon die er internationale bescherming geniet gegarandeerd zijn en haar levensomstandigheden er niet kunnen worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM. Deze beslissing werd bevestigd door de Raad in een arrest van 6 juni 2023 met nummer 289 910.

Op 26 juni 2023 dient de verzoekende partij haar tweede en huidig verzoek om internationale bescherming in België in. Zij verklaarde hierbij dat haar verblijfsrecht in Griekenland binnen een week verloopt en dat zij geen Griekse identiteitskaart meer heeft omdat zij deze kaart bij aankomst in België bewust gebroken heeft. Zij verklaarde niet zeker te zijn of haar verblijfsrecht in Griekenland zal verlengd worden. In Griekenland had zij problemen met Pakistanen die illegaal in het land verbleven en voor wie zij 9 à 10 maanden heeft gewerkt. Zij diende volgens haar verklaringen klacht in bij politieagenten in Chios, die alles neerschreven, maar geen gehoor gaven aan haar probleem. Zij verklaarde tevens dat niks in orde was in Griekenland, dat er veel problemen waren en dat alles er slecht is. Tenslotte verklaarde zij dat haar problemen in Gaza die zij in het kader van haar eerste verzoek had aangehaald nog steeds actueel zijn. Ter staving van haar tweede verzoek legde de verzoekende partij haar originele Palestijnse paspoort neer, alsook een geheugenkaart met reisdocumenten, foto's van Griekenland, een kopie van een gerechtelijk document in het Grieks en een filmpje van een straatgevecht. Het CGVS verklaarde haar tweede verzoek om internationale bescherming in België op 5 september 2023 niet-ontvankelijk omdat zij geen nieuwe elementen aanbracht die de kans aanzienlijk groter maken dat zij in aanmerking komt voor erkenning als vluchteling of voor de toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus.

De Raad vernietigt met zijn arrest met nummer 310 450 van 23 juli 2024 de beslissing van de commissaris-generaal van 5 september 2023 omdat het CGVS verder moest onderzoeken of de verzoekende partij actueel beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning die haar in staat kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, de mogelijk lange periode voor de verlenging van haar verblijfsvergunning te overbruggen en het hoofd te bieden aan de moeilijkheden waarmee zij na terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale bijstand en huisvesting.

Naar aanleiding van het arrest van de Raad wordt de verzoekende partij op 4 maart 2025 opnieuw gehoord op het CGVS en vulde zij haar initiële verklaringen in het kader van haar tweede verzoek aan. Zij stelde dat haar vader in België zorgbehoevend is en zij als zoon de enige is die voor hem zorgt. Zij herhaalde haar eerdere verklaringen over haar vervallen Griekse verblijfsvergunning en over haar problemen met Pakistanen in Griekenland. De verzoekende partij legde bijkomend nog documenten over de handicap van haar vader neer, de verblijfstitel van haar vader in België en stukken om aan te tonen dat haar moeder en broers een aanvraag tot gezinshereniging met haar vader in België hebben ingediend. Op 26 maart 2025 wordt haar tweede verzoek om internationale bescherming in België door de commissaris-generaal opnieuw niet-ontvankelijk verklaard wegens een gebrek aan nieuwe elementen die de kans aanzienlijk groter maken dat zij in aanmerking komt voor erkenning als vluchteling of voor de toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus. Dit vormt de beslissing die thans voorligt.

4.2.2. *In casu* heeft de verzoekende partij reeds een internationale beschermingsstatus verkregen in Griekenland. Uit de gegevens van het administratief dossier blijkt dat zij in Griekenland een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend op 17 juni 2020 en dat haar op 24 september 2020 internationale bescherming in Griekenland werd toegekend (AD, map met landeninformatie, Eurodac Marked Record 27/06/2023 en Eurodac Search Result 26/06/2023). De bijgebrachte landeninformatie geeft aan dat verblijfsvergunningen gekoppeld aan de vluchtelingenstatus dan wel de subsidiaire beschermingsstatus respectievelijk drie en één jaar geldig zijn (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, september 2025, p. 235) zodat aangenomen moet worden dat de Griekse verblijfsvergunning (ADET) van de verzoekende partij niet langer geldig is. Dit wordt door de verwerende partij niet betwist.

Er zijn geen gegevens waaruit blijkt dat de verzoekende partij de haar toegekende beschermingsstatus niet meer zou genieten. De bewijslast met betrekking tot de eerder verleende internationale beschermingsstatus rust in toepassing van oud artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet inderdaad bij de

commissaris-generaal. Eens hieraan is voldaan, wat *in casu* het geval is, komt het toe aan de verzoeker die de actualiteit of effectiviteit van deze bescherming ter discussie stelt, om aan te tonen dat hij niet (meer) op deze bescherming kan rekenen. Het is aan de verzoeker om internationale bescherming om concrete gegevens of verifieerbare elementen bij te brengen die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van zijn internationale beschermingsstatus. De Raad kan *in casu* enkel vaststellen dat de verzoekende partij in gebreke blijft om degelijke elementen voor te leggen. Het louter verstrijken van de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning heeft blijkens de beschikbare landeninformatie niet tot gevolg dat haar internationale beschermingsstatus in Griekenland wordt opgeheven, beëindigd of ingetrokken. Indien zij verder van mening is dat er een einde zou zijn gesteld aan haar beschermingsstatus omwille van een afwezigheid, of dat hiertoe een procedure is opgestart, komt het haar toe om dit op afdoende wijze aan te tonen. Het louter in vraag stellen van het actueel karakter van de verleende beschermingsstatus volstaat niet.

4.2.3. Het wederzijds vertrouwensbeginsel vereist dat België, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, ervan uitgaat dat Griekenland en alle andere lidstaten het Unierecht en met name de door dat recht erkende grondrechten in acht nemen. Bijgevolg moet in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel worden aangenomen dat de behandeling van personen die internationale bescherming genieten in elke EU-lidstaat in overeenstemming is met de vereisten van het Handvest, met name de artikelen 1 en 4, met het Vluchtelingenverdrag en met het EVRM (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 83-85 en de aldaar aangehaalde rechtspraak).

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker als persoon die deze bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50). De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt.

Deze drempel wordt bereikt wanneer "*de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid*" (*cf*. HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 90 e.v).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van "*tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken*", dan vallen volgens het Hof deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (*cf*. HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts volgens het Hof niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, Jawo, pt. 95).

Waar een vorig verzoek werd afgewezen omdat een andere EU-lidstaat reeds een internationale beschermingsstatus heeft verleend, moeten de nieuwe elementen of feiten, gelet op wat voorafgaat, verband houden met de situatie van de verzoekende partij in de lidstaat die haar reeds internationale bescherming heeft verleend en die de verdere toepassing van oud artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet op haar specifieke omstandigheden verhinderen.

Voorbeelden van dergelijke nieuwe elementen zijn situaties waar de lidstaat bijvoorbeeld de internationale bescherming heeft ingetrokken, beëindigd of geweigerd te verlengen bij een definitieve beslissing, of waar de verzoeker wordt geconfronteerd met moeilijke persoonlijke omstandigheden die zijn te wijten aan zijn bijzondere kwetsbaarheid en/of de ontoereikende levensomstandigheden van de begunstigden van internationale bescherming die neerkomen op een onmenselijke of vernederende behandeling (EASO, "*Practical Guide on Subsequent Applications*", EASO Practical Guide Series, december 2021, p. 39).

4.2.4. De kernvraag is of huidig volgend (tweede) beschermingsverzoek elementen bevat die kunnen worden gekwalificeerd als een 'nieuw element' dat de kans aanzienlijk groter maakt dat de verzoekende partij in aanmerking komt voor erkenning als persoon die internationale bescherming geniet overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1347.

4.2.5. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

In de door beide partijen aangebrachte verschillende rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen. Dit komt overeen met de artikelen 24 tot en met 36 van de Verordening (EU) 2024/1347/EU van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komen, en voor de inhoud van de verleende bescherming, tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad (hierna: de Verordening (EU) 2024/1347/EU). In de bestreden beslissing wordt er verwezen naar *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op Ambtsbericht",* echter werkt deze weblink niet en werd evenmin een kopie van het rapport aan het rechtsplegingsdossier toegevoegd. Bijgevolg kan de Raad geen kennis nemen van voormeld rapport. Dit element op zich leidt niet tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing, daar er voldoende andere objectieve rapporten worden bijgebracht die betrekking hebben op de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.
Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder.

In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (*"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights",* RSA/PRO ASYL, april 2026; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het

platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform TAXISnet (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257).

Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 7-8, 20-24; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om het worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 8-18; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 geen AFM hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder.
Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 28-33).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*"Country Report: Greece. Update 2024",* AIDA/ECRE, 18 september 2025, p.236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *"een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt"*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale bijstand te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf word in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.37). Het bewijs van verblijf in het land kan bestaan uit één van de volgende documenten: eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI) of een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie infra) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.
(*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 33-39; *Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267)

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; "*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 24-27).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

E. Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport *"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.4).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van verschillende Ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.
HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:
- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *"the European way of life"*, en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 december 2025 negen HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Attica, Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón,* KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria:
(i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;
(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (Dimosia Ypiresía Apascholísis, DYPA);
(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.
Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (*"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; *"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.46-47; *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13). Verder is het op dit moment onzeker of de bovengenoemde ondersteunende diensten in het kader van HELIOS+ zullen worden voortgezet. Enerzijds hebben sommige regio's de inschrijving van nieuwe deelnemers en de indiening van huurovereenkomsten opgeschort. Anderzijds heeft de Griekse regering herhaaldelijk publiekelijk aangekondigd dat de huisvestingssteun aan personen die internationale bescherming genieten geleidelijk zal worden afgebouwd en dat de financiering niet langer aan huisvesting zal worden besteed. De Europese Commissie heeft om opheldering gevraagd aan de Griekse overheden over de mogelijke afbouw van de huursubsidies in het kader van het HELIOS+-programma, doch het ministerie van Migratie en Asiel heeft nog geen reactie gegeven (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.47-48).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven (*"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).
Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten

aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 45).

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.
In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34). Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262). De COI Focus "*Grèce Activation de l'AMKA et accès au marché du travail*" van 13 februari 2026 verwijst naar informatie-uitwisseling tussen het CGVS en het Grieks Ministerie alsook naar de AMKA-verordening, waarvan een Engelse vertaling wordt opgenomen. De Focus stelt dat, uit het geheel van die informatie blijkt dat een geactiveerd AMKA-nummer geen voorwaarde is voor het uitoefenen van een legale beroepsactiviteit in Griekenland; een geldig ADET-nummer en een AMKA-nummer volstaan. Er wordt benadrukt dat er geen enkele verplichting is tot voorafgaande activering van het AMKA-nummer om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. Daarenboven wordt in het meest recente rapport van RSA/PRO ASYL enkel aangegeven dat de begunstigde van internationale bescherming dient te beschikken over een AMKA ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.55).

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Waar de verzoekende partij in haar aanvullende nota de schending aanvoert van artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het CGVS in verband met e-mailcorrespondentie waarnaar in de COI Focus wordt verwezen, meer bepaald de COI Focus "*Grèce Activation de l'AMKA et accès au marché de travail*" van 13 februari 2026, wordt het volgende gesteld. In zoverre haar kritiek in haar aanvullende nota zich richt op de informatie die op 27 oktober 2025 via e-mail werd verkregen van mevrouw M. door het CGVS, dient te worden opgemerkt dat deze niet langer relevant is. Uit lezing van de COI Focus Grèce "*Activation de l'AMKA et accès au marché de travail*" van 13 februari 2026, die vermeld wordt in de aanvullende nota van de commissaris-generaal, blijkt dat deze e-mail enkel werd opgenomen om de achtergrond te schetsen van de nieuwe informatie die werd bekomen van de Griekse autoriteiten op 22 december 2025. Immers omdat het antwoord van mevrouw M. niet overeen leek te komen met de inhoud van de AMKA-verordening van december 2023, werd verdere verduidelijking gevraagd aan de Reception and Identification Service van de Griekse asieldienst op 31 oktober 2025. Wegens het uitblijven van een antwoord, nam de verwerende partij vervolgens op 19 december 2025 via e-mail contact op met de Governor of Asylum Service (het hoofd van de Griekse asieladministratie), de heer M.K., die op 22 december 2025 via email zijn antwoorden overmaakte. De kritiek in de aanvullende nota dat in strijd met artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen de e-mailuitwisseling die daaraan ten grondslag lag niet werd meegedeeld, is aldus niet dienstig. De vragen die op 19 december 2025 door de commissaris-generaal aan de heer M.K. werden gesteld alsook de antwoorden die op 22 december 2025 werden verkregen, werden opgenomen in deze COI Focus. Hierin wordt ook de functie van de heer M.K. als hoofd van de Griekse asieladministratie aangeduid. Aldus bevat deze COI Focus alle elementen over de informatie die via e-mail werd verkregen en die volgens voormeld artikel 26 zijn vereist. Hierbij wordt nog aangestipt dat de via e-mail verkregen informatie opgenomen in de COI Focus niet werd verkregen om de feitelijke aspecten van een specifiek vluchtrelaas na te gaan, maar enkel de geldende Griekse wetgeving betreft. De COI Focus verschaft bijgevolg voldoende informatie over de bron waarop de commissaris-generaal zich heeft gebaseerd. De antwoorden van 22 december 2025 bevatten verwijzingen

naar Griekse wetgeving en naar Griekse overheidswebsites. Tevens wordt een Engelse vertaling bijgebracht van relevante Griekse wetgeving waarnaar wordt verwezen. Een schending van artikel 26 van voormeld koninklijk besluit van 11 juli 2003 kan niet worden vastgesteld.
Het algemene beginsel van eerbiediging van de rechten van de verdediging kan in deze zaak evenmin zijn geschonden. Uit het bovenstaande blijkt immers dat verzoekende partij over voldoende elementen beschikte om, indien nodig, met volledige kennis van zaken de door de verwerende partij overgelegde informatie met betrekking tot AMKA te betwisten.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie kan nog worden gelezen:
"*De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.*
Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen .
Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooien die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken" ("*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

G. Sociale zekerheid
Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandsstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten

genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de voormalige richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen nadat hen internationale bescherming werd verleend. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. In 2023 heeft de Europese Commissie besloten een met redenen omkleed advies aan Griekenland te sturen (INFR(2022)2044), omdat het land bepaalde bepalingen van de kwalificatierichtlijn niet naleeft. In mei 2025, na beoordeling van het antwoord is de Commissie van oordeel dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de kwalificatierichtlijn niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten een met redenen omkleed advies uit te brengen. Griekenland heeft nu twee maanden de tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Anders kan de Commissie besluiten de zaak voor te leggen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.42).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. '*cash assistance*'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.41).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.43-44; "*Country Report: Greece. Update 2025*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen "*personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat*" ((vrije vertaling, COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe.*").

Artikel 33, lid 3 stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.56). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.
In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c) van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:
"(…)
ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)" (vrije vertaling, COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011*").

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt aldus dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland toegang heeft tot publieke gezondheidszorg, ook indien deze persoon niet in het bezit is van een actieve AMKA. De wetgeving stelt namelijk expliciet dat voor specifieke categorieën van personen het bezit van een actieve AMKA niet vereist is voor het verlenen van verpleegkundige en medisch farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen. De begunstigde van internationale bescherming dient aan te tonen dat hij in het bezit is van een (a) geldige ADET, of (b) een attest dat aantoont dat de verzoeker een verlening van zijn ADET heeft aangevraagd. Het AIDA-rapport van september 2025 duidt namelijk dat om een hernieuwing van de verblijfsvergunning af te leveren, een '*attestation of application status*' wordt afgeleverd. Wat betreft de schriftelijke verklaringen aangaande het uitstel tot verwijdering (c) (*postponement of removal*), blijkt uit artikel 23 en 24 van de Griekse asielwet dat een verklaring aangaande en uitstel tot verwijdering enkel van toepassing is voor personen die een terugkeerbesluit (*return decision*) hebben ontvangen, en aldus in het kader van de beroepsprocedure tegen een negatieve beslissing, uitstel vragen van hun verwijdering van het

grondgebied. Dit is niet van toepassing voor begunstigden van internationale bescherming die in het bezit zijn van een geldige ADET of een attest ter verlenging van hun verblijfsvergunning. (COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026) Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

In het RSA/PRO ASYL rapport van april 2026 wordt aangegeven inzake de omzendbrief van november 2025 dat deze omzendbrief volstrekt ondoeltreffend gebleken is bij het wegnemen van de belemmeringen die door de AMKA-verordening worden opgeworpen. Integendeel, het aantal gevallen waarin gezondheidszorg werd geweigerd aan personen die internationale bescherming genieten en een inactief AMKA-nummer hebben, is juist toegenomen na de vaststelling van de omzendbrief. Enerzijds eist de omzendbrief dat personen die internationale bescherming genieten, documenten overleggen die vrijwel onmogelijk te verkrijgen zijn. In de omzendbrief wordt uitdrukkelijk vermeld dat de voorwaarden voor toegang tot gezondheidszorg voor personen die internationale bescherming genieten zonder een actief AMKA-nummer, een "*schriftelijke verklaring van uitstel van uitzetting overeenkomstig de bepalingen van artikel 24, lid 4, van wet L3907/2011*" is. Dit is een document dat door de Griekse politie wordt afgegeven aan personen die onderworpen zijn aan uitzetting uit Griekenland. In dit verband benadrukt de Griekse Ombudsman: "*De verwijzing in de omzendbrief […] naar een uitstel van uitzetting-certificaat afgegeven door de Griekse politie leidt alleen maar tot verwarring, aangezien personen die internationale bescherming genieten niet onderworpen zijn aan terugkeer- en uitstel van uitzettingprocedures, maar juist in het bezit zijn van een verblijfsvergunning".* Het onvermogen van erkende vluchtelingen die legaal in Griekenland verblijven om een certificaat van uitstel van uitzetting te verkrijgen, wordt bevestigd in zaken die door RSA worden vertegenwoordigd, waarbij het betreffende document zowel door de politie als door het ministerie van Volksgezondheid tevergeefs werd aangevraagd ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.57-59).

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription*" (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare; COI Focus *"Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*" van 31 maart 2026). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, "*Information Guide for Beneficiaries of International Protection*", waarvan melding gemaakt in de COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*" van 31 maart 2026).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.59-60; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 209, 266-268).

I. Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.12; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidzorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.10-14).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *"Alkyoni II"*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politiële en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij de facto in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële

afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.10-18 *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239). In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien zijn verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een precaire situatie terecht te komen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus" of een "certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming" verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten, die tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale bijstand. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. In tegensteling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt ("*Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p. 21-22, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen ("*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (*"Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, april 2026, p.62; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de Greek Council for Refugees (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale

bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkendiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (geviseerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven.
Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *"een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *"wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling"* (*Ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *"alle gegevens van de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoekster op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Wat deze individuele omstandigheden verder betreft, blijken de recente wetswijzigingen een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest van de Grondrechten (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54). Aan de hand van dit onderhoud kan de beslissingsautoriteit namelijk de specifieke situatie van de verzoeker en diens mate van kwetsbaarheid beoordelen en zich ervan vergewissen dat de verzoeker is verzocht alle elementen te verstrekken waarmee kan worden aangetoond dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend wordt blootgesteld aan een risico op behandelingen die strijdig zijn met dit artikel 4.

Voorts en in zoverre de door verzoeker bijgebrachte landeninformatie en argumentatie betrekking heeft op personen die in Griekenland om internationale bescherming verzoeken, verschilt dit van verzoekers situatie aangezien hij in Griekenland reeds internationale bescherming verkreeg. Hij is een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland en geen verzoeker om internationale bescherming in Griekenland.

De vraag die thans rijst is of verzoeker bij terugkeer naar Griekenland als begunstigde om internationale bescherming zal worden blootgesteld aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling.

4.2.6. De verzoekende partij beschikt over een internationale beschermingsstatus in Griekenland. Uit de gegevens van het administratief dossier blijkt, zoals reeds gesteld, dat zij in Griekenland een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend op 17 juni 2020 en dat haar op 24 september 2020 internationale bescherming in Griekenland werd toegekend (AD, map met landeninformatie, Eurodac Marked Record 27/06/2023 en Eurodac Search Result 26/06/2023). De bijgebrachte landeninformatie geeft aan dat verblijfsvergunningen gekoppeld aan de vluchtelingenstatus dan wel de subsidiaire beschermingsstatus respectievelijk drie en één jaar geldig zijn (AIDA, "*Country Report: Greece.*" Update 2024, september 2025, p. 235) zodat aangenomen moet worden dat de Griekse verblijfsvergunning (ADET) van de verzoekende partij niet langer geldig is. Dit wordt door de verwerende partij niet betwist.

Uit de bovenstaande analyse is reeds gebleken dat het beschikken over een geldige ADET een cruciale maar niet de enige voorwaarde is om daadwerkelijk toegang te krijgen tot rechten en voorzieningen, verbonden aan de internationale beschermingsstatus in Griekenland, die noodzakelijk zijn opdat verzoekers aan hun elementaire behoeften zouden kunnen voldoen. Een AFM en een AMKA, al dan niet geactualiseerd en geactiveerd, zijn eveneens noodzakelijk voor een statushouder om toegang te krijgen tot onder meer reguliere arbeid en huisvesting en tot niet-spoedeisende medische hulp.

Wanneer een statushouder in het bezit is van een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA, beschikt deze statushouder in theorie volgens de Griekse regelgeving over alle essentiële documenten die hem toelaten zijn rechten als statushouder in Griekenland uit te oefenen en zich toegang te verschaffen tot basisvoorzieningen om zo in zijn levensonderhoud te voorzien. In dit kader mag van een statushouder dan ook worden verwacht dat hij de nodige inspanningen doet om zich te integreren in de Griekse samenleving, door er onder meer werk en huisvesting te zoeken en de taal te leren, zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen.

Zoals in overweging 41 van de Richtlijn 2011/95/EU wordt benadrukt: "*Om ervoor te zorgen dat personen die internationale bescherming genieten beter daadwerkelijk gebruik kunnen maken van de in deze richtlijn beschreven rechten en voordelen, moet rekening worden gehouden met hun speciale behoeften en met de specifieke integratieproblemen waarmee zij worden geconfronteerd. Het rekening houden met dergelijke zaken moet normalerwijze niet resulteren in een gunstigere behandeling dan voor de eigen onderdanen, zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheid voor de lidstaten om gunstiger normen vast te stellen of te handhaven*."

Heden valt te lezen in de overwegingen 71 en 72 Verordening (EU) 2024/1347 dat:
"(71) Om ervoor te zorgen dat personen die internationale bescherming genieten, de in deze verordening beschreven rechten en voordelen beter benutten, moet rekening worden gehouden met hun speciale behoeften en met de specifieke integratieproblemen waarmee zij worden geconfronteerd, en moet hun toegang tot met integratie verband houdende rechten worden bevorderd, met name op het gebied van arbeidsmarktgerichte onderwijsmogelijkheden en beroepsopleiding en toegang tot procedures voor de

erkenning van buitenlandse diploma's, getuigschriften en andere bewijzen van officiële kwalificaties, in het bijzonder in omstandigheden waar bewijsstukken ontbreken of de kosten van de erkenningsprocedures niet kunnen worden betaald.
(72) Personen die internationale bescherming genieten, moeten met betrekking tot sociale zekerheid gelijk worden behandeld met onderdanen van de lidstaat die hun internationale bescherming heeft verleend."

De Raad benadrukt dat waar het Unierecht bepaalde rechten verbindt aan de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus, deze slechts uitwerking kunnen krijgen indien een statushouder er ook daadwerkelijk aanspraak op kan maken. Lidstaten kunnen daarbij van statushouders verlangen dat zij voldoen aan een aantal administratieve vereisten, voor zover deze vereisten in overeenstemming zijn met de Verordening (EU) 2024/1347 en deze het voor statushouders in de praktijk niet zeer moeilijk of nagenoeg onmogelijk maken om de door het Unierecht gewaarborgde rechten en voordelen uit te oefenen. Het is bijgevolg niet per definitie onredelijk om van statushouders te verlangen dat zij zich na de verlening van hun beschermingsstatus of na het verstrijken van de verblijfsvergunning die hen op die grond werd afgeleverd, tot de bevoegde diensten wenden en administratieve formaliteiten vervullen zolang dit niet tot gevolg heeft dat hen *de facto* de toegang tot hun socio-economische rechten als statushouders wordt ontzegd.

Hierboven werd reeds besloten op basis van de analyse van de beschikbare landeninformatie dat, wat de individuele omstandigheden van statushouders betreft, de recente wetswijzigingen in Griekenland een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder blijken te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen. Indien de ADET is vervallen, zijn ook de AFM en de AMKA niet langer geldig. Er kan van een statushouder redelijkerwijze worden verwacht dat hij de nodige stappen onderneemt om zijn ADET te verlengen. Zoals hierboven gesteld, kan een statushouder die zijn ADET wil verlengen echter worden geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve, technologische en taalgerelateerde hindernissen.

De vaststelling dat een verzoeker als statushouder voor zijn vertrek uit Griekenland zich niet in een situatie van verregaande materiële deprivatie bevond**,** sluit niet uit dat er actueel een ernstig risico daartoe aannemelijk wordt gemaakt. Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie volgt immers dat de beoordeling of de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest, zich niet kan beperken tot een loutere evaluatie van elementen en feiten uit het verleden, maar ook een toekomstgerichte beoordeling vereist van het risico om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen.

In casu dient te worden opgemerkt dat volgens de informatie in het administratief dossier de verzoekende partij een verzoek om internationale bescherming indiende in Griekenland op 17 juni 2020 (AD, map met landeninformatie, Eurodac Marked Record 27/06/2023 en Eurodac Search Result 26/06/2023). Zoals reeds aangehaald wordt aan personen die hun verzoek om internationale bescherming indienen na 31 december 2020 automatisch een AFM nummer toegekend, waarvan de gegevens vervolgens na een toekenning van een internationale bescherming dienen te worden geactualiseerd door de verzoeker bij de bevoegde diensten. Vermits de verzoekende partij voor deze datum een verzoek om internationale bescherming indiende in Griekenland was de regeling waarbij automatisch een AFM wordt toegekend bij de indiening van het verzoek nog niet van toepassing. Zoals reeds aangehaald kunnen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend en die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, een AFM-nummer aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit en kan ook een AFM-nummer aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd, wat een certificaat van een opvanglocatie, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder kan zijn. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM-nummer verkrijgen. In elk geval is, om een dergelijke aanvraag te doen voor personen die voor 31 december 2020 hun verzoek hebben ingediend, zoals de verzoekende partij, het bezit van een geldige ADET vereist. Het is *in casu* onduidelijk of de verzoekende partij over een AFM beschikt. Indien zij hier niet over beschikt, zal de verzoekende partij hoe dan ook eerst de procedure moeten doorlopen om haar ADET te hernieuwen en een adresbewijs moeten kunnen voorleggen alvorens een AFM te kunnen aanvragen. De omstandigheid dat de verzoekende partij haar verzoek om internationale bescherming indiende voor 31 december 2020 lijkt gelet op de landeninformatie die door beide partijen werd bijgebracht, voor haar als terugkerende statushouder wiens ADET niet langer geldig is, bijkomende administratieve obstakels te creëren die de toegang tot de rechten en voordelen verbonden aan haar vluchtelingenstatus in Griekenland, verder bemoeilijken en hypothekeren.

De verzoekende partij verkreeg haar beschermingsstatus in september 2020 en dus ruim voor de inwerkingtreding van de nieuwe AMKA-verordening volgens dewelke de AMKA inactief wordt afgegeven en

de geldigheid van de AMKA automatisch verstrijkt van zodra de ADET niet langer geldig is. Artikel 15 van de AMKA-verordening getiteld "*Control of already issued AMKA*" bepaalt: *"1. I.D.I.K.A. S.A. adds markings to those already issued at the time of entry into force of this A.M.K.A., in order to carry out the checks referred to in paragraph 2. These AMKA are initially marked as active. 2. I.D.I.K.A. S.A. utilizing, among other things, the interoperabilities provided for in article 14 and any collaborations or exchange of files with other public services, proceeds with a gradual deactivation of the A.M.K.A. which have been issued before the entry into force of the present law and which meet the deactivation criteria set out herein."*
Het is *in casu* onduidelijk of de verzoekende partij beschikt over een AMKA. Hoe dan ook volgt uit het voorgaande dat hoewel de AMKA die reeds werden uitgegeven vóór de inwerkingtreding van de AMKA-verordening initieel worden gemarkeerd als actief, er gradueel wordt overgegaan tot de deactivering van dergelijke AMKA die zijn uitgegeven vóór de inwerkingtreding van de AMKA-verordening wanneer zij voldoen aan de deactivering-criteria, waaronder het verstrijken van de ADET, maar ook het niet langer legaal op het grondgebied verblijven, geen toegang hebben tot de arbeidsmarkt en niet langer daadwerkelijk verblijven in het land (artikel 7, 1 en 2 AMKA-verordening).

De verzoekende partij blijkt niet langer in het bezit van een geldige ADET (zie *supra*). Daarnaast is het onduidelijk of de verzoekende partij beschikt over een AFM en AMKA.

Uit het voorgaande is reeds gebleken dat het voor statushouders wiens ADET is verstreken actueel nog complexer is geworden om toegang te krijgen tot essentiële sociaaleconomische rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus die hen toelaten in hun elementaire levensbehoeften te voorzien, in het bijzonder de arbeidsmarkt, huisvesting en reguliere gezondheidszorg. Zoals reeds aangehaald, kan volgens de meest recente cijfers de behandelingstermijn voor aanvragen van de verlenging of hernieuwing van de ADET meer dan zes maanden bedragen, hebben recente wetswijzigingen nieuwe complexiteit gecreëerd door de vereiste van activering van de AMKA, de (automatische) de-activering van de AMKA bij het verstrijken van de ADET of het niet langer daadwerkelijk verblijven op het Griekse grondgebied en de actualisering van de AFM waarvoor een afspraak moet gemaakt worden met het bevoegde belastingkantoor, wat niet mogelijk is indien de ADET is verstreken.

In de bestreden beslissing van 26 maart 2025 wordt gemotiveerd dat er, los van het gegeven dat het best mogelijk is dat de verzoekende partij in Griekenland actueel geen contacten meer heeft (zoals zij verklaart), dient te worden vastgesteld dat zij een gezonde jongeman is die geen specifieke kwetsbaarheden vertoont, zodat er redelijkerwijze van mag worden uitgegaan dat zij bij een terugkeer naar Griekenland een netwerk zou kunnen uitbouwen of niet verhinderd is om zich opnieuw te richten tot bepaalde organisaties.

Er liggen in deze stand van zaken inderdaad geen specifieke elementen voor waaruit kan blijken dat de verzoekende partij, een gezonde volwassen man, een bijzondere kwetsbaarheid heeft die ertoe kan leiden dat zij bij terugkeer naar Griekenland, om deze reden, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest. De verzoekende partij had volgens haar verklaringen tandproblemen in België, maar deze zijn intussen opgelost. Zij haalt geen andere medische kwetsbaarheden aan (AD, map met bijkomende informatie, NPO van 4 maart 2025, p. 2). Dat de verzoekende partij een zekere mate van zelfredzaamheid kent, is ook reeds gebleken in het kader van haar vorig beschermingsverzoek waar vastgesteld werd dat zij in Griekenland onderdak en werkgelegenheid vond (RvV 6 juni 2023, nr. 289 910).

Hoewel in deze stand van zaken bij de verzoekende partij een zekere mate van zelfredzaamheid kan worden vastgesteld en er geen specifieke elementen voorliggen waaruit kan blijken dat zij een bijzondere kwetsbaarheid heeft, dient echter te worden benadrukt dat de afwezigheid van een bijzondere kwetsbaarheid en het beschikken over een zekere mate van zelfredzaamheid, gelet op de zeer precaire situatie in Griekenland voor statushouders, niet voldoende is om, in afwachting van de verlenging van haar Griekse verblijfsdocumenten, het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee zij na haar terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale bijstand en huisvesting. Dit blijkt meer dan afdoende uit de objectieve landeninformatie die door beide partijen ter beschikking van de Raad werd gesteld.

Hierboven is reeds uiteengezet dat het verlengen van een ADET, maar ook het verkrijgen en/of (her)activeren van de AMKA en de aanvraag/actualisering van een AFM lange tijd kan aanslepen en dat statushouders tijdens deze periode geen toegang hebben tot de rechten en voordelen die aan hun internationale beschermingsstatus verbonden zijn en dus aangewezen zijn op ofwel eigen middelen of een netwerk of andere ondersteuning om deze periode te overbruggen.

In deze stand van zaken kan op basis van het rechtsplegingsdossier echter niet op afdoende wijze blijken dat de verzoekende partij actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning die haar in staat kunnen stellen om de mogelijk lange periode voor de verlenging van haar verblijfsvergunning te

overbruggen en het hoofd te bieden aan de hoger uiteengezette moeilijkheden waarmee zij tijdens deze wachtperiode als terugkerende statushouder, wiens ADET verstreken is en die mogelijks niet in het bezit is van een (actieve) AMKA of een (geactualiseerde) AFM, te maken kan krijgen zonder daarbij in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen, zoals hierna zal blijken.

De beslissing van de commissaris-generaal van 5 september 2023 werd door de Raad vernietigd (arrest met nummer 310 450 van 23 juli 2024) omdat niet afdoende kon blijken of de verzoekende partij beschikte over middelen, een netwerk of andere ondersteuning die haar in staat konden stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, de mogelijk lange periode voor de verlenging van haar verblijfsvergunning te overbruggen en het hoofd te bieden aan de moeilijkheden waarmee zij na terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale bijstand en huisvesting en haar situatie in geval van terugkeer naar Griekenland bijgevolg nader en naar behoren diende te worden geanalyseerd.

Naar aanleiding van het arrest van de Raad werd de verzoekende partij op 4 maart 2025 opnieuw gehoord op het CGVS. Hoewel de verzoekende partij verklaarde dat zij geen contact meer heeft met personen die in Griekenland verblijven nu iedereen er is vertrokken, blijkt uit haar overige verklaringen tijdens dit persoonlijk onderhoud van 4 maart 2025 dat zij onder meer in België een (familiaal) netwerk heeft (AD, map met bijkomende informatie, NPO van 4 maart 2025, p. 3-6). Uit haar summiere verklaringen in dit verband kan echter niet worden afgeleid in welke mate dit netwerk haar actueel ondersteuning kan bieden om bij een terugkeer naar Griekenland de periode tussen het aanvragen en het effectief ontvangen van een nieuw verblijfsdocument te overbruggen. Verder voegt de verzoekende partij bij haar aanvullende nota, neergelegd op 10 juni 2026 een Belgische werkgeversverklaring (stuk 3) waarin wordt vermeld dat haar tewerkstelling werd beëindigd.

Aldus kan er op basis van de huidige gegevens niet afdoende vastgesteld worden of de verzoekende partij over dergelijke middelen, netwerk of andere ondersteuning beschikt. De verzoekende partij werd tijdens het persoonlijk onderhoud onvoldoende diepgaand bevraagd over haar eventuele middelen, ondersteuning via haar sociaal netwerk of andere mogelijkheden tot ondersteuning om op basis hiervan de beoordeling te maken of zij tijdens de wachtperiode tussen het aanvragen en het effectief ontvangen van een nieuw verblijfsdocument over middelen, een sociaal netwerk of andere mogelijkheden tot ondersteuning zou beschikken om deze periode te overbruggen. Het is aldus niet voldoende duidelijk in welke situatie de verzoekende partij zal terechtkomen in het geval zij zou terugkeren naar Griekenland alwaar zij niet meer beschikt over een geldige verblijfsvergunning.

De Raad benadrukt in deze het belang van een persoonlijk onderhoud over de ontvankelijkheid van een verzoek om internationale bescherming om de verzoeker in staat te stellen alle elementen, zeker deze van persoonlijke aard, aan te brengen die het bestaan van een risico op een met artikel 4 van het Handvest strijdige behandeling in geval van terugkeer naar de lidstaat waar hij reeds internationale bescherming geniet kunnen bevestigen (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Milkiyas Addis / Bundesrepublik Deutschland, punten 52-54).

In de mate dat de commissaris-generaal in zijn aanvullende nota neergelegd op 9 juni 2026 stelt dat verschillende administratieve rechtbanken, waaronder Duitse en Zwitserse administratieve rechtbanken, in talrijke uitspraken geoordeeld hebben dat verzoekers zonder ernstige gezondheidsproblemen die in staat zijn om te werken, over het algemeen gevrijwaard zijn van de risico's die inherent zijn aan de tekortkomingen van het Griekse systeem en dat in deze rechtspraak wordt geduid dat een loutere verwijzing naar moeilijke opvang- en levensomstandigheden in Griekenland, ook voor gezinnen met minderjarige kinderen, niet voldoende is om te oordelen dat er sprake zou zijn van een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, wijst de Raad er vooreerst op dat precedentenwerking in de continentale rechtstraditie niet wordt aanvaard en dat deze uitspraken ook niet verder concreet worden toegelicht. Bovendien werd hierboven reeds vastgesteld dat *in casu* de verzoekende partij geen geldige ADET heeft en het onduidelijk is of zij over een AFM en AMKA beschikt en dat uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat statushouders in Griekenland zonder deze documenten niet legaal kunnen werken in Griekenland, zodat zelfs al heeft de verzoekende partij geen ernstige gezondheidsproblemen en is zij eventueel in staat te werken, zij gedurende een potentieel lange periode aangewezen zal zijn op de informele economie wat betreft het verwerven van een inkomen via arbeid.
De Raad stelt vast dat het arrest van het *Bundesverwaltungsgericht* van 16 april 2025 vermeld in de aanvullende nota van de commissaris-generaal neergelegd op 9 juni 2026 erkent dat de arbeidsverhoudingen in de Griekse schaduweconomie worden omschreven als precair en uitbuitend, maar dat het geen bezwaar maakt tegen slechte arbeidsomstandigheden en lange werktijden gecombineerd met ontoereikende lonen gedurende de wachtperiode die nodig is om toegang te krijgen tot de legale arbeidsmarkt. De Raad acht zulke redenering te verregaand. Een cumulatie van deze elementen kan leiden tot situaties die de grenzen van menswaardige arbeid overschrijden en eerder kenmerken vertonen van

moderne slavernij. In de aanvullende nota van de commissaris-generaal neergelegd op 9 juni 2026 wordt geen enkele evaluatie gemaakt van de risico's die mogelijk verbonden zijn aan werken in de informele economie in Griekenland.

Verder laat de beschikbare landeninformatie de Raad evenmin toe het bestaan van dergelijk risico voor statushouders die zich tot de *"ondergrondse economie"* wenden concreet te evalueren. Zo bevat het rechtsplegingsdossier geen, minstens onvoldoende, informatie over de Griekse arbeidsregelgeving en het sociaal strafrecht, alsook over de Griekse (informele) economie en de werkomstandigheden in de Griekse informele economie. Bijgevolg kan de Raad niet nagaan of in het *in casu* mogelijk en redelijk is om van een statushouder te verwachten dat hij bij terugkeer naar Griekenland, tijdens de wachtperiode die nodig is om zijn ADET en andere documenten te verlengen, werk vindt in de Griekse informele economie. Daarbij rijst de vraag of de overheidsinstanties of rechtscolleges redelijkerwijze aan een verzoeker uitdrukkelijk mogen vragen om een handeling te stellen die mogelijk onwettig is en/of waarmee hij zich kan blootstellen aan strafrechtelijke vervolging. Wat er ook van zij, bij gebrek aan informatie over de Griekse arbeidsregelgeving en het sociaal strafrecht, alsook de toepassing ervan in de praktijk, kan niet worden vastgesteld en is de Raad in de huidige stand van zaken dus ook niet overtuigd dat de verzoekende partij geen risico loopt te worden gesanctioneerd indien zij aldaar werkt in de informele economie.

De Raad wijst er volledigheidshalve nog op dat in bestreden beslissing benadrukt wordt dat het gebrek aan een geldige verblijfsvergunning en de stappen die zij hieromtrent zou dienen te ondernemen het logische gevolg is van de persoonlijke beslissing van de verzoekende partij om Griekenland te verlaten zonder dat zij ten overstaan van Griekenland een schending van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest kan doen gelden en dat de eventuele moeilijkheden die zij bij terugkeer naar Griekenland kan ondervinden niet kunnen worden beschouwd als buiten haar wil en persoonlijke keuzes om. In zijn arrest nr. 341 504 van 20 februari 2026 uitgesproken in Verenigde Kamers heeft de Raad, na te hebben vastgesteld dat de commissaris-generaal impliciet afstand doet van het zeer gelijkaardig geformuleerd motief in de bestreden beslissing, het eerder door de Raad in een arrest van 22 januari 2024 in Verenigde Kamers aangenomen standpunt gehandhaafd dat *"ongeacht enige eigen wil en persoonlijke doelbewuste keuze dan wel eigen handelingen of gedragingen, rekening moet worden gehouden met objectieve elementen die niet worden betwist en dat in het kader van een toekomstgerichte beoordeling moet worden nagegaan of verzoeker bij terugkeer naar Griekenland zal terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften"*. Geen van beide partijen brengen elementen aan die tot een herziening van dit standpunt nopen.

Gelet op het geheel van de voorliggende elementen, – met name (i) de actuele en nieuwe landeninformatie die bevestigt dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder moeilijk is, mede omwille van een evolutie naar toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland en met name de bureaucratische moeilijkheden waarmee terugkerende statushouders kunnen worden geconfronteerd om een ADET, waarvan de geldigheidsduur is verstreken, te verlengen, hun AFM aan te vragen of te actualiseren en een AMKA te verkrijgen en/of te (her)activeren, rekening houdend met de nieuwe AMKA-verordening, (ii) het gegeven dat de Griekse verblijfsvergunning van de verzoekende partij is verstreken en zij haar verzoek om internationale bescherming in Griekenland indiende voor 31 december 2020; (iii) de administratieve obstakels waarmee zij kan worden geconfronteerd, zoals de lange wachtperiode bij het verlengen van haar Griekse verblijfsdocument en het gebrek aan toegang tot haar rechten en voordelen als statushouder, zoals deze voortvloeien uit de Verordening (EU) 2024/1347, met name de toegang tot reguliere gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, huisvesting en sociale voorzieningen, zonder een geldig verblijfsdocument, en (iv) het feit dat in de huidige stand van zaken niet afdoende kan worden vastgesteld of de verzoekende partij actueel over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning beschikt om de mogelijk lange wachtperiode voor de verlenging van haar verblijfsvergunning te overbruggen en afdoende het hoofd te bieden aan de moeilijkheden bij terugkeer wat betreft toegang tot de arbeidsmarkt, huisvesting en gezondheidszorg in de periode nodig om de vereiste documenten daartoe te bekomen of te activeren en haar ADET te verlengen, – acht de Raad een verder en gedegen onderzoek van de situatie van de verzoekende partij als begunstigde van internationale bescherming in/bij terugkeer naar Griekenland aangewezen.

Er kan immers in deze stand van zaken niet worden uitgesloten dat de verzoekende partij bij terugkeer naar Griekenland, buiten haar wil en persoonlijke keuzes om, kan terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die haar niet in staat stelt om te voorzien in haar meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor haar fysieke of mentale gezondheid of haar in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het Handvest.

Er dringt zich een verder en gedegen onderzoek op naar de door de verzoekende partij aangevoerde elementen die haar desgevallend zouden (kunnen) verhinderen om haar rechten en voordelen afdoende te doen gelden, verbonden aan haar beschermingsstatus toegekend in Griekenland, en/of waardoor zij zou kunnen worden blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest.

Bij gebrek aan een meer doorgedreven onderzoek kan de Raad zelf geen grondige beoordeling maken, met name of de voorgelegde nieuwe elementen of feiten die verband houden met de situatie van de verzoekende partij in Griekenland, die haar reeds internationale bescherming heeft verleend, gelet op wat voorafgaat, *in casu* van aard kunnen zijn dat zij de verdere toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet op haar specifieke omstandigheden verhinderen. De situatie van de verzoekende partij in geval van terugkeer naar Griekenland moet bijgevolg nader en naar behoren worden geanalyseerd.

Derhalve kan in de huidige stand van zaken niet worden bevestigd dat er, met betrekking tot de situatie van de verzoekende partij in de EU-lidstaat die reeds internationale bescherming heeft verleend, *in casu* Griekenland, geen nieuwe elementen of feiten aan de orde zijn of door de verzoekende partij worden voorgelegd overeenkomstig artikel 57/6/2, § 1 van de Vreemdelingenwet.

4.2.7. Gelet op wat voorafgaat, met inachtneming van de grenzen van een ondervraging ter terechtzitting en gelet op het ontbreken van verdere onderzoeksbevoegdheid, ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 2.60, §2 RvV-wet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen.

Bijgevolg moet de bestreden beslissing worden vernietigd overeenkomstig.

Voorgaande vaststellingen volstaan om de overige in het verzoekschrift aangevoerde middelen en grieven niet verder te onderzoeken.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 26 maart 2025 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op drie september tweeduizend zesentwintig door:

M. RYCKASEYS,	kamervoorzitter,
S. VANDEVORST,	toegevoegd griffier.

De griffier,	De voorzitter,
S. VANDEVORST	M. RYCKASEYS